

BIOLOGICAL SCIENCES

УДК 504.052

РОЛЬ ДЕРЖАВНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ІНСПЕКЦІЇ В ОЦІНЦІ ЯКОСТІ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Шкура Тетяна Володимирівна,

к.б.н., доцент

Гомля Людмила Миколаївна,

к.б.н., доцент

Шарова Тетяна Миколаївна,

студентка

Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка

Анотація. У роботі узагальнені теоретичні та методичні засади екологічного контролю. Проаналізовано структурно-функціональні елементи та механізми взаємодії у системі екологічного контролю України, як основної складової у регулюванні, спостереженні, відновленні стану довкілля.

Ключові слова: екологічна інспекція, природоохоронний контроль, навколишнє природне середовище, якість навколишнього середовища.

В сучасних напружених воєнних умовах значно зростає роль держави в формуванні та реалізації ведення безпечних екологічних дій, що ставить за мету стабілізацію і покращення екологічного стану території нашої держави шляхом реалізації державної екологічної політики. Для забезпечення переходу до сталого розвитку та введення екологічно збалансованої системи природокористування велику роль має інтегрований підхід до збереження, відновлення територій, природоохоронних об'єктів, у тому числі які постраждали внаслідок воєнних дій. В умовах наростання екологічно

негативного впливу на навколишнє середовище необхідність впровадження екологічного контролю в нашій державі є першочерговим завданням.

В Україні нині реалізуються різні екологічні реформи, у тому числі з оновлення екологічного законодавства, створення принципово нових еколого-правових положень та чинників, запровадження ефективного механізму природокористування, охорони довкілля та забезпечення екологічної безпеки це ті структурні елементи, які покликані зрушити з місця свідомість всього українського суспільства в напрямку вирішення екологічної проблеми. Нині в Україні функціонують державні органи екологічного контролю, провідною серед яких є Державна екологічна інспекція України та її територіальні підрозділи [2]. Вона є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра екології та природних ресурсів і який реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів [1]. Основними завданнями державної екологічної інспекції є: реалізація державної політики із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів; здійснення у межах повноважень, передбачених законом, державного нагляду (контролю) за додержанням вимог законодавства, зокрема, щодо: охорони земель, надр; екологічної та радіаційної безпеки; охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду; охорони, захисту, використання і відтворення лісів; збереження, відтворення і невиснажливого використання біологічного та ландшафтного різноманіття; раціонального використання, відтворення і охорони об'єктів тваринного та рослинного світу; ведення мисливського господарства та здійснення полювання; охорони, раціонального використання та відтворення вод і відтворення водних ресурсів; охорони атмосферного повітря; формування, збереження і використання екологічної мережі; стану навколишнього природного середовища; поводження з

відходами, небезпечними хімічними речовинами, пестицидами та агрохімікатами; здійснення заходів біологічної і генетичної безпеки стосовно біологічних об'єктів природного середовища під час створення, дослідження та практичного використання генетично модифікованих організмів у відкритій системі. А також внесення на розгляд Міністра екології та природних ресурсів пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів.

Діяльність екологічної інспекції спрямована на створення прозорої та ефективної структури державного нагляду у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального відтворення і охорони природних ресурсів та моніторингу стану навколишнього природного середовища. А також для усунення функцій дублювання державного нагляду (контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, що здійснюються іншими центральними органами виконавчої влади. В умовах війни важливим ще одним завданням, яке почала виконувати державна екологічна інспекція здійснення координаційних функцій в усуненні негативних наслідків впливу на довкілля під час війни у складі Оперативного штабу при державній екологічній інспекції України. До його складу входять Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів, Служба безпеки України, Державне агенство лісових ресурсів України, Комітет ВРУ з питань екологічної політики та природокористування та ін. Головним завданням даного об'єднання є фіксація усіх екологічних порушень у сфері охорони навколишнього природного середовища та притягнення країни агресорки до відповідальності.

Отже, в сучасних умовах забезпечення якісного стану навколишнього середовища в Україні можливо завдяки правильно вибудованій природоохоронній системі, в основі якої здійснюється екологічний контроль; проводиться якісна оцінка стану навколишнього природного середовища; оперативне реагування і адекватні заходи щодо попередження

шкоди навколишньому природному середовищу від аварійних ситуацій; усунення негативного впливу від наслідків воєнної агресії, розробка екологічних заходів і програм, спрямованих на покращення екологічної ситуації.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Державна екологічна інспекція України, Офіційний сайт [Електронний ресурс].– Режим доступу: [<https://dei.gov.ua>].
2. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (із змінами) від 25 червня 1991 року № 1264-ХІІ/: [Електронний ресурс].– Режим доступу: [<http://www.rada.gov.ua>].